

آبونه شرائطی : هریر
ایچون سنه لکی (۲۷۵)
آلی آیلغی (۱۵۰)

نسخه سی ۵ غروشدور .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدور
سنه لکی ۵۲ نسخه در .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسدکه موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر اعاده اولنماز .

کتابخانه

سر ۱۳۳۰

آدرس تبدیلانده آیرلیجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضاری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولونسی لازمدر .

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرس لرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلیکی زمان نهیه
دائر اولدیفی بیلدیرلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل ارشاد

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرز
محمد عاکف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

حسبیت دینہ هیچ بر جبر و تضییقہ حاجت قالمقسزین عمومی بر حس ملی شکنده تجسم ایدیور .

بوحقیقتک بزم ایچون بیلنسی لازمدر . چونکہ ہمیز مشروطیتک اعلانده لزومندن فضاه بر اخلاقی کوششک کلش ایدی . حریت تفکر قاعدسی بزد افعال و حرکاتده علی الاطلاق سربست اوله جغیزی ظن ایتدیرمش ایدی . بزو غیر مفید سربستی حاکمیت ملیه نک مقتضای عدایتش ایدک . حالوکه لازم کلیر ایدی کہ کندیمیزی اسکیندن دهازیاده صیقہ لم ، دها زیاده تحدید ایدلم . دینہ بیلیم کہ بزدہ مثلاً مسکرات استعمالی اسکیندن دهازیاده آرندی . حتی مسلماندن میخانه جیلری ملت اسلام ، ازجله تورک ملق کورمه مش ایکن بالآخره مسلمانلردن میخانه صاحبجری پیدا اولدیغی ده کوردک وایشیتدک . بوندن دها فنا حاللر مشاهده ایدلدی . شہ یوق کہ بو ، دموقراسی بی آکلامامہ نک بر نتیجہ سیدر . بوددموقراسی بالطبع سحیہ کوشکلکنده تأمین موجودیت ایدمز ، رخنہ دار اولور . دیمک کہ دموقراسی بی محافظہ ایدہ بیلیمک ایچون متین اخلاقی اساسلره استناد ایتمک لازم کلیر .

فقط بونی یولہ قویہ بیلیمک ایچون یالکیز طوغریدن طوغری یہ اتحاد اولونان وسائط کافی دکلدر . مثلاً عشرت ایتیمک ، قار اوینامایک دیمک تأمین مقصد ایدمز . انسانلری بوقالقلردن وقایہ ایدہ جک بعض اجتماعی مشغولیتلر لازمدر . کذلک قوانینکده اطرافلی اوله رق وضعی مقتضیدر . بوقسہ تأدیب شدیدده کفایت ایدمز . بن بورادہ خبر آلم کہ عشرت منع ایدلمش اولقلہ برابر بعض یرلردہ نولردہ خصوصی انیققلر ایله مسکرات چیقاریلیور واسکیندن دها بہالی صاتیلیور ایمش . کذلک میخانه قالمقش ایسہ دہ مثلاً بر عطار دکانک آرقمنده ینہ مسکرات صاتیلیور ایمش . حالوکہ شادی اسویچرہ نولردہ دخی مسکرات اعمالی جزای شدید ایله منع ایدیور . اسویچرہ حکومتی تحقیق ایتمش کہ نولردہ اسپرتو چیقالمسی یوزندن مضرت هم اقتصادی ، هم صحتی اوله رق ، اکسبلہ مش ، تراید ایتمشدر . بزی دہ عینی نتیجہ یہ واصل اولمقندن اللہ صاقلاسون .

اٲک صاخبی مائہ ریالیزم ، مادیت پرورلک ایله دموقراسی بریردہ اجتماع ایدہ میہ جکینی وشخصک بر موجود مطلق اثری اولدیغی وبونی ادراک ایدہ مینلر حریتک قدر و قیمتنی بیلا میہ رک دموقراسی بی قولایجہ فدا ایتدکلرینی و دموقراسی نک آنجق قوہ روحانیہ ایله ادراک ایدبلہ . بیلدیکنی ، کندیلرندہ بوشریطہ بولونمایانلر دموقراسی نک قدر و قیمتنی تقدیر ایدہ میہ جکلرینی و صوک زمانلردہ آوروپادہ شورادہ بورادہ دموقراسی نک ضعفہ دوشمسی و حریتک قیمتیلہ دموقراسی نک قیمتی یکدیگرہ مربوطاً تقدیر ایدلمہ مسی ہب ضعف اخلاقی نتیجہ سی اولدیغی اثبات ایدیور .

داخل عمدہ لرلہ اونک خارجندہ قالان و فقط صانکہ اساس اجتماعیمز دہ داخلش کی تاقی ایدیان نتیجہ لری تفریق ایتمکہ امکان اولہ ماز . حالوکہ بزم بتون تدقیقہ ستمز دہ اک زیاده یا کلدیمز نقطہ دہ بوتفریقہ مقتدر اولہ میہ رق حقلہ باطلی یکدیگرہ نہ قاریشدیر مقلغمز دہ . یالکیز کوکل ایسترکہ حقیقت تظاہر ایتسون . فقط سطح بین بر ادراک لہ ، یاریم بر کوروشلہ ، متجدد کورونمک سوداسیلہ قوجہ بر مدیتہ تعریض ، و اومدنیتک اوچیوز الی میلیون نفوس بشری احتوا ایدن سالکلری رنجیدہ ایدلمسون .

حسن حکمت

دموقراسیہ

اخلاق فردیہ

نوشاتلده باصیلان فائذلی بر قوالکسیونہ داخل بر رسالہ بی اخیراً مطالعہ ایتمکہ ایکی مسئلہ بی حل ایتمش اولدم . بورسالہ نک مندرجاتی بزم بالا طرف تعلق ایدیور .

بن کوریورم کہ حقیقتہ دموقراسی اصولی جریان ایدن مملکتلردہ حسبات دینہ فضلہ جہ حکمران اولویہر . دموقراسی دینیر دینیز بتون افعال و حرکاتدہ حدسز بر سربستی حکم ایدہ جکینی انسان ظن ایدیور . مکرسہ اولہ دکلش . بن بویکیفی اسلامیتک مبادی انتشارندہ کوریورم و حق اسلامیتک بویکونہ قدر مرعی و معتبر اولان احکامندہ بولیورم .

اونہ در ؟ شخصی و خصوصی عد ایتدیکمز بعض افعاله ، شاید او افعال چیرکین ایسہ ، بویکافاریشمغہ کندیمز دہ صلاحیت کورمه مکدر . حالوکہ اسلامیتدہ بویلہ دکلدر . بر قارداش سزہ ، سزده کی فنا حالدن طولانی خطارات اجرا ایتمکہ مجبوردر . یعنی او ، اونک وظیفہ سیدر . اسلامیتک مبادی ایسہ بتون کلیلہ بزددموقراسی ایدی . استدلالت ایدیورم کہ اسلامیت ، اوزمانکی اصول حکومتمندہ اساس اوله رق دموقراسی نک قاعدہ اخلاقیہ سی قویہ یہ لزوم کورمشدر .

نوشاتلده باصیلان آنف الیان کتاب دموقراسیلردہ دینی و غیر دینی علی العموم اخلاقیاتہ بیوک بر حصہ آیرلق لازم کلام جکینی اتیان ایدیور . ظن ایدرم بو ، بویلہ در . بر ملتک افرادی ، حاکمیتی اوزرینہ آلوبدہ ملت و مملکتک عموم وظائفندہ اشتراک حقنی احراز ایتدیکی کی فردک وظائف اخلاقیہ فضلہ جہ رعایت ایتسی لازم کلام جکینی عقل کسدریر . حاکمیت کی بیوک بر قوتدہ حصہ دار اولمق ، شہ یوق ، ہر فردک اوزرینہ مجبوری ، الا یفا بر وظیفہ اخلاقیہ تحمیل ایدر . بوندن طولانی اولی کہ اسویچرہ دہ ، انکلتزہ دہ ، آسریقادہ

حسب حال

کچن آقشام ، آنقره دن یکی کلدیکی ایشیدن صمیمی بر آرقداشم کادی . « بویکجه برابر کزدم . سکا استانبولارک یکی رمضان عالمیرینی کوسترهیم ، دیدی ، استانبولدن آریله لی اوج سنه اولدینی ایچون آرقداشمک بوتکلیفی منونیتله قبول ایتدم .

تراویحی یازید جامع شریفنده قیلدق . قوجه یازید قابولرینه قدر طولو ایدی . جامعدن چیقندن صوکره « دیرکلر آره سنه کیده لم ، دیدی . وزنه جیلره کلنجه طغیان ایتش نهر کی مدهش بر انسان آقینتیمی قارشوسنده شاشالادم .

— نادر قلابی !

— اوت ، قادینلره ارککلر برلکده پیاسه ایتدکاری ایچون کیجه اولدیمی بوراسی بویله کچله میه جک حاله کلیور .

— اوج سنه در آناطولیده بر جوق شهرلر ، قصه لر کزدم . بویله بر حاله هیج بر طرفده راست کلدیم . آناطولیده یالکیز بر یرده غلبه لک واردر ، که اوده اردو کاهدر .

هر طرفدن فیشقیران الکتریک ضیالریله کیجه سی کوندوزه دونن بوجاده قادین ، ارکک اودرجه ده قایناشیور که یکدیگرینه تماس اینمهدن ، سورونمهدن کچمک قابل دکل .

آرقداشم بنی تا سراجخانه باشنده قدر کونوردکن صوکره دونوب بر چایخانه ده اوطوردق . شاهدی اولدیغم احوال بنی حیرتله ایچنده بر اقدی ! اوج سنه ده نه عظیم انقلابلر اولمش ! آناطولی خلاص واستقلال مجادله سی یاباران اجنبی اشغالی آلتنده بولونان استانبول قادینه اعلان حریت ایتش !

بر طاقم قادینلر باتاق اوطه سنده کی قیافتلره سوقاغه دوکولمشلر . کوزلره چکیان سورمه لر ، دوداقلره سورولن قیرمزلر ، یوزلره صیوانیلان بودره لر تاقارشودن فرق اولونیور ، تووالتی زانلر شفاقلره دوکولمش ، باشلرده شایقه دن باشقه بر نسنه بکزمه مین برشی ! ا کسه لر ، قوللر ، کوکسلر سراپا عریان . اوجلری دیزلرده نهایت بولان قیصه ماستولر . دیزلردن اشاغی شفاف چورابلر . آلتون ، الماس بیله زیکی قوللر یا قوجه سنک ، یاخود یابانچی بر ارککک قولنه صاریلش . بویله چفت چفت ، بعضاً بر دلیقانلینک اطرافنی بر قاچ قیز آلمش . قونوشه رق ، فیکردابه رق ، اطرافه تبسملر صاچهرق آقین آقین بر اشاغی ، بر یوقاری پیاسه آیدوب طورییورلر .

بن اوکجه بونلری آقتریس ، یاخود روس قیزلری ظن ایتشدم . اکر آرقداشم بونلرک مسلمان قیزلری ، مسلمان قادینلری اولدیغنی

بو ایضاحات بزم ایچونده قیمتداردر . زیرا یکی کیردیکمز . ده موقراسی بی بحق تطبیق آیدوب اونک فواندندن مستقید اوله بیلمک کلکمز ایچون شخصلرمیزی برقات دها متین برنسیدلر ایله تقویه ایتمک کلکمز لازمدر . او برنسیدلرک باشنده ده موقرات اولان برملنک هر فردینه توجه ایدن قوه معنویه استاد وظیفه سی واردر .

سبیل الرشاد

بو مقاله بی اقدام غزته سنک صاحبی احمد جودت بک لوزاندن یازیور . اخلاق مسئله لرینه بک زیاده اهمیت ورن وزمان زمان بویله فائده لی نشریات ایله ارشادات خالصانه ده بولونان احمد جودت بک اقدینک بو مکتوبنی قارئین کرامتک جوق دقت واهمیتله مطالعه لرینی رجا ایدرز . زیرا ملتلمیزی بویوک بر ضلاله سوق ایتمکده اولان بعض محررلر باطل دعوالری آرقه سنده خاقی سوروکله مک ایچون دائماً غربی دیالرینه طولایورلر ؛ « او دیار مدنیده شویله در ، بویله در ، فلان فیلسوف شویله سویله مشدر ، اجتماعیوندن . فلان ذات بویله دی مشدر ، دییه افکاری تغلیط خصوصنده درلودرلو هنرلر کوستریورلر . اونلره کوره : آرتیق خلقتک هر هانکی برحس دینی ایله متحسس اولمی ، هر هانکی بر شمار دینی ایله مقید بولونمی « ده موقراسی « ایله قطعاً قابل تألیف دکلدر ؛ بالعکس بوتون شعار دینه و اخلاقیه خلقتک حریتله قارشو کریش بر زنجیردر ؛ بونلری قیرمق عصرک مقتضاسیدر و بحسیات و شعاری محافظه چالیشانلر کوزلرینی ماضی به ارجاع ایتش آدملردر ، که آرتیق بو تجدد دورنده اونلرک حق کلامی یوقدر ؛ خلق ، دین و اخلاق خصوصنده حدس بر سر بسقی به مالکدر ، مسائل دینه و اخلاقیه هیئت اجتماعیه ایله علاقه سی اولیسان بر طاقم فردی مسئله لر دن عبارتدر ؛ بناء علیه هیئت اجتماعیه نامنه بو خصوصده هیچ بر قیود مانعه وضع ایدیله من . . .

ایشته خلقی بویله بر طریق ضلالته سوق ایدن بعض محررلرک بو چوروک و متفسخ نظریه لرینه احمد جودت بکک شو مهم مقاله سی مدهش برسله تأدیبدر . فقط اونلر بویله طوقاتلر قارشوسنده سینمه بی بک کوزل بیلیرلر . بو حقایق شاید باشی صاریقلی بر ذات اورته به قومش اولسه یدی ، قیامتله قویار برلردی : مادیت پرورلک ایله ده موقراسی بر یرده نه دن اجتماع ایده مزمش ، ده موقراسینک آنجق قوه روحانیه ایله ادراک ایدیله بیله جکی ، کندیلرنده بوشریطه بولونمایانلرک ده موقراسینک قدر و قیمتنی تقدیر ایدمه جکلری نه دیمکمش ؟ دییه متعدد مقاله لر غزته لری قاپلاردی .

بالطبع بو مقاله سندن طولای احمد جودت بک اقدی به بوتون حقیقی مسلمانلر متشککدر .